

יד אלמונית ניסחה למנוע אוועדת הכס ים לכדום את דו"ח הביזה

מ אז סרט המתח המעגל האדום, לא חזו חברי ועדה הכספים של הכנסת בפרשה מיסתורית כמו זו שהונחה בשבוע שעבר על שולחנם: פרשת הקו האדום. אולם שלא כמו בסרט, לא היו הפעם הח"כים הנכבדים צופים אלמים. בפרשת הקו האדום, היו הם החוקרים האמיצים. אולם, שלא כמו בסרט, היו הפרשנים זריזים יותר, הצליחו להימלט מידי הצדק. הקו האדום, שהדליק אצל חברי הוועדה אור אדום, הודפס משני צדדיו של כל אחד מדפי הדו"ח מלא חומרי-הנפץ שהונח בידיהם של חברי הוועדה. וחמור ככל שהיה הדו"ח עצמו, הרי הקו האדום של-אורכו היה חמור שבעתיים.

הקו האדום, פירושו שמחבר הדו"ח — מבקר המדינה — מבקש מחברי הוועדה, בשם של משרדי הממשלה הר-הנוגעים בעניין, שלא לפרסם את הדו"ח. מה שחברי הוועדה נתבקשו להסתייר מהציבור, היה קטע מדו"ח מבקרי-המדינה שעסק בנושא גניבות ציוד שלל בסיני

מישהו צייד קו אדום על הדו"ח - אבל אף אחד לא הודה שידו היחה במעל

על מי ניסו המחפים לחפות? כאן, היה המיסתורין הרבה יותר פשוט: היד האלמונית שניסחה למנוע את פיר-סום הדו"ח — ידעה מהי עושה. בהתאם לעדויות בוועדה-החקירה בפרשת נתיבי-נפט, ובהתאם לכתבי-אישום שהוגש לפני שנה בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, היה אחד המעורבים בגניבות לא אחר מאשר עסקן חשוב במפא"י וידידו האישי של פנחס ספיר — דני קמחי.

מימצאים פלייליים? אין פנייה לוועדת הכספים לא היתה הנסיון הראשון להגן על דני קמחי. קצירת משטרת ישראל בפרשה, בעקבות העובדות שהתגלו בוועדה-החקירה בפרשת נתיבי-נפט — התנהלה בעצלתיים עצלים ביותר. רק דירבון ציבורי בלתי-פוסק וחשיפת עובדות בוועדה אילצו את המשי-טרה להודות כי יש לה חומר מרשיע.

מדי התגוננות

יועץ מאיר שמגר (עם אשתו) לא הוא

היה זה לאחר שקודם לכן מסר נציגה, ניצב-מישנה שמואל רוט — כי אין כל מימצאים פלייליים לגבי מישנה. מאז, הספיק רוט להיות חשוד כמי שהוזהר את קרובו מפני מעצר צפוי, בפ-רשת ומטרונם בפתח-הקווה, בעתיד הקרוב, משתחרר רוט מהמשטרה — ועומד לקבל משרה נכבדה אצל האחראי לנפט באוצר, סגן השר, ד"ר צבי דינגשטיין — שהוא ידידו של דני קמחי. צירוף-מקרים מפתיע. אך חזרה לדני קמחי. לאחר שהמשטרה נאנסה לפעול, הוגש כתב-אישום נגדו ונגד שמואל הרצפלד וקבלן עבודות-העפר אשר וולפטר — כתב-אישום, שהוגש בי-בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, האישימו במרימה, מעילה באמון וגניבה, בקשר לפעולותיו בחברות מגל ונתיבי-נפט. כתב-האישום טען כי קמחי ניצל לרעה את תפקידו, וקשר להונות את משר-רדי-הביטחון, גנב ציוד מחברת נתיבי-נפט — שהוא היה חבר הנחלתה — והעבירו לחברת קוד, שהיכת לאחיו הקבלן וולפטר.

גנבי המיליונים

כ פי שהתברר נהג משרד-הביטחון למכור ציוד לחברות ממשלתיות ללא מיכרזים, בעוד שלאורחים פרטיים נמכר ציוד רק במיכרז. קמחי קשר איפוא קשר עם שותפיו, בהתאם לאישום, ורכש ציוד כבד ממשרד-הביטחון — בטענה כי לאילו הרכישה נועדה לחברה הממשלתית מגל, שהוא מנהלה. אך למעשה, קנה את הציוד עבור שותפו וולפטר, בעסקה מעין זו, קנה ממשרד-הביטחון שני מחפרים ושני שופלדורזים עבור אחיו, אברהם קמחי. דני קמחי גם הואשם כי גנב ממחנה-הגנפס באבירודס מפלטים ומדחסים של משרד-הביטחון, העביר אותם לחברת קוד. האישימום בכתב-האישום היו חלק קטן בלבד ממה שגילו במשטרה שני העדים משה בן-מנחם ואברהם יעקב, המכונה הוודי, גיבורי פרשת נתיבי-נפט. שני אלה העידו כי העמיטו משאיות מלאות בציוד, השווה עשרות מיליוני דו"ל, ושלוהו לחברת קוד.

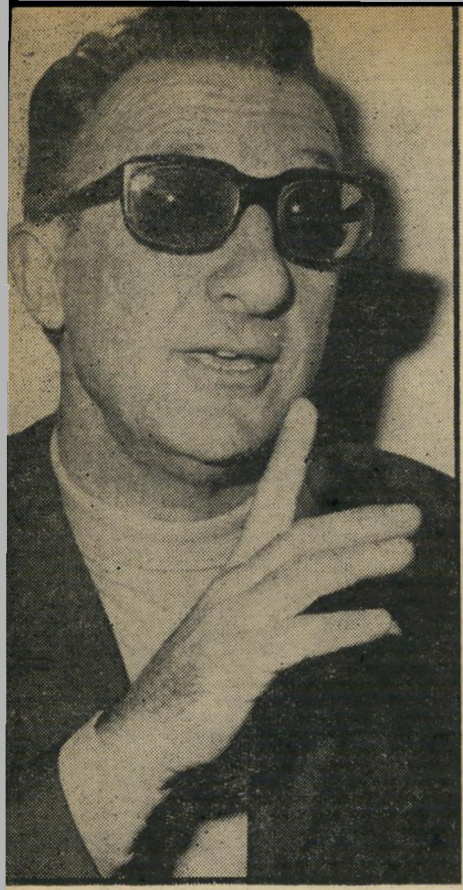
גם לפני שהגיעו הדברים לידיעת הציבור עליידי ועדת החקירה, עשו נסיונות רבים להשתיקם. כאשר נודע למנהל רשות החב-רות הממשלתיות יעקב סלמן על הגניבות — תבע למסור את הנושא למישטרה. ראשי האוצר התנגדו לכך, וטוכם כי קמחי יתפטר מנתיבי-נפט — אך ימשיך לנהל את חברת הגג מגל. עבור התסטרותו מנתיבי-נפט קיבל קמחי סיצויים של 56 אלף לירות. שלל הגניבות לא הוחזר. מי הוד דני קמחי זה שראשי האר-צר עושים כל מאמץ להגן עליו? מי הוא האישי אשר המשפט נגדו טרם החל עד

הוועדה לגלות. הגיבורים האלמוניים בחרו להישאר באלמוניותם. אפשר היה להבין ללבם. כאשר ביקשו מבקר המדינה למתוח את הקו האדום, לא חשבו כלל שהם מסכנים את עורם. במשך שנים ארוכות היתה ועדת הכספים גוף ממושמע וצייתן, שמילא ברצון כל בקשה של הרשות המבצעת, וביחוד של שרי-האוצר ואנשיו. אולם בעקבות הסערה הציבורית שהתחוללה לאחר פרשת נתיבי-נפט, סטו הפעם חברי הוועדה ממינהגם, גילו אומץ-לב מפתיע. אז, גילו כי הענקים שאותם חששו להר-גיו תמיד — אינם אלא גמדים מפוחדים. בשלב זה הופיע בפני הוועדה היועץ המישפטי לממשלה, מאיר שמגר, בק-תו: לגנוז אותו חלק מהדו"ח המפרט נתונים על רכוש ממשלת מצריים שנלקח לישראל — מעשה המנוגד לאמנת האג, ושיוכל בעתיד, בבוא השלום, לשמש בסיס לתביעת פיצויים מצד ממשלת מצריים. חברי הוועדה נעתרו לבקשה. הסכימו לגנוז את הקטע המבוקש, החליטו לפרסם את שאר הדו"ח. התערבותו של שמגר, שבאה לאחר הנסיון המיסתורי למנוע את פירסום הדו"ח כולו, הביאה לשמועות כאילו שמגר הוא זה שניסח למנוע את הפירסום. היה צורך בהודעה מיוחדת לציבור, כדי להבהיר כי לא הוא היה זה. עתה, לאחר שנכשל הנסיון לגלות מי ניסה להסתיר את הגניבות — למרות ש-נקבע מושג ברור מאוד היכן מסתתר המסתיר המיסתורי — נותרה השאלה:

אחרי שנגמרה מלחמת השתייהמים. מימצאי הדו"ח היו חמורים ביותר, ציינו גניבות ציוד בשווי עשרות מיליוני דולר עליידי אנשים פרטיים, סקידים ממשל-תיים, ועובדי חברות ממשלתיות. מבקר-המדינה אמנם לא הזכיר שמות, אולם חלק נכבד מהחומר שהונח בפני הוועדה עסק בפרשת הגניבות עליידי ראשי נתיבי-נפט. לאחר שעיקלו את המימצאים החמורים הכלולים בדו"ח שלפניהם, התפנו חברי הוועדה לשאלה הטבעית הבאה: מי הוא זה בעצם המבקש מהם להסתיר דברים חמורים אלה מידיעת הציבור. ומשאלה זו, נבעה כמובן גם השאלה הבאה, טבעית לא פחות: על מי מנסים להגן יוזמי הקו האדום?

אין אבא לקו האדום

ב שוב זה, החל המיסתורין הולך ומעמיק. מרגע ראשון, ברור היה כי לפחות שלושה משרדי ממשלה יכלו להיות יוזמי הקו האדום: האוצר, הביטחון והחוק. אולם בתשובת לפניית הוועדה, הודרו שלושת המשרדים לנקות כפיהם, ענו כי לא התנגדו אינם מתנגדים, ולא יתנגדו. בתמשך חקירתם של חברי הוועדה, יצא משרד-החוק מהעסק בשלום. נותרו שני חשודים: האוצר והביטחון. כאן נסתיימה החקירה. מי משני אלה בישל את הקו האדום — לא הצליחה

דניי?

היום — למרות שכתב-האישום הוגש לפני שנה בדיוק — באחד למרס 1972? מי הוא האישי שמשרד-המישפטים נותן יד למנוע את העמדתו לדין? שכן, בינתיים נפטר אחד העדים המרכזיים נגד קמחי, משה בן-מנחם. אם תעוכב התהלת המשפט עוד שנה — ייצא קמחי ללא כל פגע. מה עוד שצפוייה חנינה להגל 25 שנות המדינה. קמחי (53) היה כל חייו פלייבוי עליו וכדאיניק מקצועי. הוא דמות מוכרת בין אנשי הבהמה, אורח-קבוע במעדוני-יוקרה, ומוכר כמוקיר גדול של היופי הנשני, הוא היה קפטן בצבא הבריטי, וקצינתות-חנים בכיר בצה"ל. מאז שחרורו היה מנכ"ל החברות הממשלתיות נפטא ומגל. אחרי פרשת נתיבי-נפט, התגרשה ממנו אשתו, התחתנה עם ידידו הטוב.

ידיד אישי של ספיר

קמחי הוא גם ידיד אישי של שרי האוצר פנחס ספיר, ופעיל בסניף תל-אביב של מפלגת העבודה. בכחירות האחרונות היה גיבור סניף יפו. ואכן, שמועות עקשניות טענו כי חלק מגניבות השלל נועד למימון קופות מפלגת העבודה. אם שמועות אלה נכונות — אפשר בהחלט להבין את מסר-ההגנה הכבד האוסף את קמחי — את העובדה שראשי האוצר נחלצו כליכך במרץ לעזרתו — את העובדה שהמשטרה, "לא הצליחה" למ-צוא אישום נגדו — את העובדה שלאחר שהוגש נגדו כתב-האישום, אין כל סימן כי משפטו יתחיל אייפעם — את העובדה כי נשאר בתפקידו כמנהל חברה ממשל-יתית גם לאחר הגשת-האישום נגדו — את העובדה כי סקיד ממשלה אלמוניים העזו לפנות למבקר-המדינה, בבקשה למ-תוח את הקו האדום על עלילותיו.

אפשר בהחלט להאמין כי כן: כבר לפני למעלה מעשר שנים אירע מקרה דומה בחברת-הנפט לפידות, כאשר מזכיר החב-רה נתפס במעילה בכספי החברה, הוברו כי הוא לא שם בכיסו אף אגורה אחת, אלא העביר את כל הכסף לקופת מפא"י. כתוצאה, הפעילה החפולגנח לעצמים עזומים להשתיק את הנניין, אולם מנהל החברה לא נסוג, ורק בגלל זח הועמד החמעל לדין, נשפט, ונמצא אשם.